



Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Δύο ορισμοί για την παγκοσμιοποίηση

1§ Για τους αρχαίους Ρωμαίους, ο ελληνικής καταγωγής θεός Ιανός συμβόλιζε την είσοδο, το ξεκίνημα και το τέλος. Την είσοδο, γιατί κάθε καινούρια εμπειρία αποτελεί και ένα πέρασμα, το ξεκίνημα, γιατί κάθε πέρασμα μας φέρνει μπροστά σε μία νέα πραγματικότητα και το τέλος, γιατί κάθε νέα πραγματικότητα προϋποθέτει τη ρήξη με το παρελθόν και το θάνατο του παλαιού.

2§ Ο Ιανός όμως είναι περισσότερο γνωστός, επειδή απεικονίζονταν πάντοτε με δύο πρόσωπα που κοιτούσαν προς αντίθετες κατευθύνσεις, ίσως για να υποδηλώσουν ότι το μέλλον μας παρουσιάζεται συνήθως με δύο τελείως διαφορετικά πρόσωπα (ένα θετικό και ένα αρνητικό).

3§ Αναγνωρίζοντας λοιπόν τη σοφία των αρχαίων, ακολουθώ και εγώ το παράδειγμά τους παραθέτοντας σας δύο αντίθετες προτάσεις για την παγκοσμιοποίηση. Η πρώτη είναι πολύ αισιόδοξη και εναρμονίζεται πλήρως με τις αρχές της οικονομικής επιστήμης. Η δεύτερη περιέχει όσα επιχειρήματα θα ακούγαμε από τους πολέμιους της παγκοσμιοποίησης, αν φρόντιζαν να φωνάζουν λιγότερο και αφιέρωναν περισσότερο χρόνο στο διάβασμα, την αναζήτηση πληροφοριών και την ψύχραιμη ανάλυση των γεγονότων.

4§ Πολλά θεωρητικά και εμπειρικά παραδείγματα έχουν αποδείξει ότι όσο λιγότερα εμπόδια υπάρχουν στο εμπόριο τόσο αυξάνεται ο ανταγωνισμός και τόσο καλύτερα ή φθηνότερα προϊόντα απολαμβάνει ο καταναλωτής. Μακροπρόθεσμα η παγκοσμιοποίηση κάνει τον κόσμο πλουσιότερο, παραγωγικότερο και δικαιότερο αφού «κερδίζουν» όσοι παράγουν περισσότερο ή καλύτερα και όχι εκείνοι που ενισχύονται από το κράτος με χαρακτηριστικές συμβάσεις, ειδικούς προστατευτικούς δασμούς και επιδοτήσεις.

5§ Αν και συχνά η παγκοσμιοποίηση παρουσιάζεται ως μία συνωμοσία των πλουσίων και ισχυρών, στην πραγματικότητα αποτελεί μία φυσική συνέπεια της τεχνολογικής προόδου. Χάρη στην εξέλιξη των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών οι άνθρωποι σήμερα επικοινωνούν και ταξιδεύουν πολύ περισσότερο από πριν. Εμπορεύονται λοιπόν περισσότερο και η ιστορία μάς έχει διδάξει ότι το εμπόριο υπήρξε πάντοτε μία επαναστατική και προοδευτική δύναμη, καθώς όσοι ταξιδεύουν γνωρίζουν διαφορετικούς ανθρώπους, διδάσκονται καινούριες τεχνικές και μαθαίνουν να σέβονται τους άλλους πολιτισμούς.

6§ Παγκοσμιοποίηση λοιπόν σημαίνει ευημερία, λιγότερο μίσος, εξαφάνιση του πολέμου και κατάργηση των διακρίσεων. Είναι αλήθεια ότι αυτή η προσέγγιση γεννά τον κίνδυνο μιας πλανητικής ομοιομορφίας. Για πρώτη φορά στην ιστορία όμως μπορούμε να ελπίζουμε σε μία παγκόσμια γνώση, αλληλεγγύη και κατανόηση. Σε πράγματα δηλαδή που αξίζουν οποιοδήποτε τίμημα και πρέπει να γίνουν κτήμα όλης της ανθρωπότητας.

7§ Θεωρητικά οι αποφάσεις για την ενίσχυση της παγκοσμιοποίησης λαμβάνονται από όλα τα κράτη του κόσμου σε διεθνείς διασκέψεις και οργανισμούς όπως ο ΠΟΕ (Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου). Έτσι, παρέχεται σε κάθε χώρα η δυνατότητα να υπερασπίσει τα συμφέροντά της εκφράζοντας τις απόψεις της και επηρεάζοντας τη λήψη των αποφάσεων.

8§ Οι συζητήσεις όμως δεν είναι τόσο δημοκρατικές όσο φαίνονται και η τράπουλα είναι πάντοτε σημαδεμένη εκ των προτέρων. Για παράδειγμα, η Παγκόσμια Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο διοικούνται από την ομάδα των πιο αναπτυγμένων χωρών του κόσμου. Έτσι οι <<αμερόληπτες τεχνοκρατικές αποφάσεις τους>> στην πραγματικότητα αποτελούν απλώς έκφραση των συμφερόντων των ήδη πλουσίων χωρών και αδιαφορούν πλήρως για τις κοινωνικές επιπτώσεις τους στον υπόλοιπο κόσμο.

9§ Παγκοσμιοποίηση λοιπόν σημαίνει παράκαμψη της εθνικής κυριαρχίας και των δημοκρατικών διαδικασιών μέσα από τη μυστική λειτουργία διεθνών οργανισμών με διοικήσεις διορισμένες από τις πλουσιότερες χώρες του κόσμου!

10§ Το να είσαι υπέρ ή κατά της παγκοσμιοποίησης, είναι το ίδιο άτοπο όσο και να το υποστηρίζεις ότι είσαι υπέρ ή κατά της βροχής. Πρόκειται για ένα φυσικό φαινόμενο που δημιούργησε η τεχνολογία και δεν πρόκειται να φύγει μόνο και μόνο επειδή δεν μας αρέσει ή δεν μας εξυπηρετεί. Πρέπει όμως να αγωνιστούμε υπέρ μιας δίκαιης παγκοσμιοποίησης που θα πραγματοποιηθεί για το καλό των λαών και όχι για τα συμφέροντα των επιχειρήσεων.

(Διασκευή άρθρου του Γιώργου Επιτήδειου)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

- A.** Να παρουσιάσετε στην τάξη σας την περίληψη του κειμένου σε 100 – 120 λέξεις.
M 25
- B1.** «Παγκοσμιοποίηση σημαίνει ευημερία, λιγότερο μίσος, εξαφάνιση του πολέμου και κατάργηση των διακρίσεων». Να αναλύσετε την παραπάνω άποψη σε μία παράγραφο 80-100 λέξεων.
M 5
- B2.** Με ποια συλλογιστική πορεία αναπτύσσεται η όγδοη παράγραφος του κειμένου («Οι συζητήσεις ... κόσμο»); Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
M 5
- B3.** Το κείμενο που διαβάσατε ανήκει στο δίκαιο λόγο. Να εντοπίσετε τα χαρακτηριστικά του στις παρακάτω προτάσεις σημειώνοντας την ένδειξη Σωστό ή Λάθος. Στη συνέχεια να αιτιολογήσετε τις σωστές απαντήσεις σας με την παράθεση ενδεικτικών χωρίων του κειμένου (από ένα σε κάθε περίπτωση).
- α.** Στο κείμενο παρουσιάζεται η ορθότητα των εκπεμπόμενων μηνυμάτων ως αυτονόητη και αυταπόδεικτη.
- β.** Στο κείμενο χρησιμοποιούνται λέξεις-αξίες που προκαλούν μεγάλη συναισθηματική φόρτιση για να συγκαλυφθεί η έλλειψη επιχειρημάτων και τεκμηρίων.
- γ.** Ο συγγραφέας απευθύνεται στη λογική του αναγνώστη, χρησιμοποιώντας τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία.
- δ.** Ο συγγραφέας επιχειρεί έναν κατευθυνόμενο μονόλογο, καλλιεργώντας την αοριστία, τη γενικότητα και την ασάφεια.
- ε.** Ο λόγος του κειμένου είναι βαθύς, πυκνός, ουσιαστικός, καθώς συσχετίζει, αντιπαραθέτει και συγκρίνει ποικίλα νοήματα.
- στ.** Ο συγγραφέας εξωραϊζει την πραγματικότητα, παραπλανεί και παραπληροφορεί.
- ζ.** Στο κείμενο γίνεται ευρύτατη χρήση ουσιαστικών, ενώ οι ρηματικοί τύποι περιορίζονται, με σκοπό να ενισχυθεί ο δογματισμός.
- η.** Στο κείμενο χρησιμοποιείται υποταγμένος λόγος (δευτερεύουσες προτάσεις), για να αποδοθούν αίτια και αποτελέσματα.
M 6
- B4.** Να εντοπίσετε τις διαρθρωτικές λέξεις που συνδέουν τις έξι πρώτες παραγράφους του κειμένου, όπου υπάρχουν, και να παρουσιάσετε τη νοηματική σχέση που δηλώνουν.
M 4
- B5.** Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: συνωμοσία, κατάργηση, τίμημα, υπερασπίσει, αμερόληπτες.
M 5

- Γ. Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα να επισημάνετε τους κινδύνους που ενέχει η παγκοσμιοποίηση για τους λαούς και τα εφόδια με τα οποία χρειάζεται να εξοπλιστούν οι νέοι της χώρας μας προκειμένου να αξιοποιήσουν τις θετικές πλευρές της. (500 – 600 λέξεις).

M 50